РЕПУБЛИКА БЪЛГАРИЯ
ОБЩИНСКИ СЪВЕТ НОВИ ПАЗАР
9900 гр. Нови пазар, ул. "Васил Левски" № 3
тел./факс: +359 0886656822
e-mail: obs_npazar@abv.bg

Община Нови пазар е сертифицирана по ISO 9001:2015

РЕШЕНИЕ
№ 373

по Протокол № 35 от 27.01.2022 год.
от редовно заседание на Общински съвет Нови пазар

Относно: Приемане на мониторингов доклад за изпълнението на дейностите в Общински План за действие за приобщаване на българските граждани от ромски произход и други граждани в уязвимо социално положение, живеещи в сходна на ромите ситуация в Община Нови пазар.

(кворум: 21, общ брой гласували съветници: 21 в т.ч. „ЗА" – 21, „ПРОТИВ" – 0, „ВЪЗДЪРЖАЛИ СЕ "- 0)

На основание чл.21, ал. 1, т.12 и ал. 2 от ЗМСМА Общински съвет

РЕШИ:

1. Приема мониторингов доклад за изпълнение на дейностите в Общински план за действие за приобщаване на ромите и гражданите, живеещи в сходна на ромите ситуация в Община Нови пазар /2021-2030/.

Приложение: Мониторингов доклад

МИХАИЛ МИХАЙЛОВ **(п)**
ПРЕДСЕДАТЕЛ
НА ОБЩИНСКИ СЪВЕТ НОВИ ПАЗАР

МОНИТОРИНГОВ ДОКЛАД ЗА ИЗПЪЛНЕНИЕ НА ОБЛАСТНАТА СТРАТЕГИЯ ЗА ПРИОБЩАВАНЕ НА БЪЛГАРСКИТЕ ГРАЖДАНИ ОТ РОМСКИ ПРОИЗХОД И ДРУГИ ГРАЖДАНИ В УЯЗВИМО СОЦИАЛНО ПОЛОЖЕНИЕ, ЖИВЕЕЩИ В СХОДНА НА РОМИТЕ СИТУАЦИЯ В ОБЩИНА НОВИ ПАЗАР (2021-2030)

ВЪВЕДЕНИЕ:

Планът за действие на община Нови пазар за приобщаване на българските граждани от ромски произход и други граждани в уязвимо социално положение, живеещи в сходна на ромите ситуация (2021-2030), наричан по-нататък Плана, е неразделна част от Областната стратегия на област Шумен в изпълнение на Националната стратегия на Република България за равенство, приобщаване и участие на ромите (2021-2030) и Общинската стратегия /2021-2030 г./. Планът за действие на община Нови пазар за приобщаване на българските граждани от ромски произход и други граждани в уязвимо социално положение, живеещи в сходна на ромите ситуация (2021-2023), отчита ситуацията на тази общност в общината от социално-икономическа и демографска гледна точка.

Изпълнението на Плана има за цел приобщаване на българските граждани от ромски произход, равенство, живеещи в сходна на ромите ситуация,утвърждаване на интегриран подход при провеждане на политиките за участие на ромите в община Нови пазар и включването им във всички форми на обществения, икономически и културен живот.

ОСНОВНИТЕ ПРИОРИТЕТИ НА СТРАТЕГИЯТА СА ОБРАЗОВАНИЕ, ЗДРАВЕОПАЗВАНЕ, ЗАЕТОСТ, ЖИЛИЩНИ УСЛОВИЯ, ВЪРХОВЕНСТВО НА ЗАКОНА, НЕДИСКРИМИНАЦИЯ, КУЛТУРА И МЕДИИ.

ПРИОРИТЕТ „ОБРАЗОВАНИЕ"

Оперативна цел: Създаване на условия за осъществяване на качествено и приобщаващо образование, както и интеграция и интеркултурно образование за деца и ученици в т.ч. за уязвими групи, включително роми.

На територията на община Нови пазар има девет детски градини с целодневна организация, две средни неспециализирани и четири основни училища, две професионални гимназии, един Център за специализирана образователна подкрепа „Хела" и един Център за подкрепа на личностното развитие.

Всички деца на територията на общината имат равен достъп до качествено образование, както за детските градини, така и за училищата. През последните години е налице тенденция за повишаване на мотивацията за участие в учебно-възпитателния процес.

Понастоящем образователното ниво на ромите в община Нови пазар е на задоволително ниво. Данните сочат запазване на тенденцията много от младите роми да остават без подходящи образование, рано да напускат училище, поради миграция на семействата към големите градове и чужбина, а това поставя редица бариери за реализация на пазара на труда.

Завишен е процентът на ученици от ромската общност, получили средно образование. Но въпреки това по-голяма част от най-уязвимите групи трудно достигат до завършване на основно образование. Броят на ромските младежи, които се обучават в висши училища е завишен, но все още недостатъчен, затова е необходимо да се работи в тази посока.

По данни на директорите на училищата в община Нови пазар, през периода 2020/2021 г. са отпаднали общо 35 ромски деца, преди да са завършили образованието си, което в процентно съотношение спрямо общия брой ученици в общината е 2,5 %. От тях по собствено

желание са напуснали 20 деца и 15 деца, които са посочили като причина семейни и социални проблеми.

Идентифицират се следните проблеми в областта, които затрудняват обучението и възпитанието на учениците от ромски произход:

- трудности при адаптиране в училище, поради недоброто владеене на български език и липса на училищна готовност;
- нередовно и неритмично посещаване на учебни занятия;
- натрупани пропуски при овладяването на знания и умения, които се задълбочават в годините;
- ниският стандарт на живот, преместване в друго населено място, неграмотност на част от възрастните роми, слабата заинтересованост от страна на родителите и липсата на ефективни санкции;
- професионалното образование и обучение не е достатъчно признато като приоритет и решение.

С цел преодоляване на изложените проблеми, активно се работи за ангажираност и мотивация на ромските семейства, образователни медиатори в училищата за насърчаване на ромските деца да научат български език, включване на деца и ученици от етническите малцинства в извънкласни, и извънучилищни дейности, курсове с цел тяхната интеграция, образователна подкрепа за ромските деца и младежи, професионално развитие на преподавателите на ромски деца и младежи, осъществяване на интеграционен процес на ромите чрез ромски посланици.

За поредна година, училища от общината взеха участие в проект на ЦМДЕТ „Амалипе" - „Всеки ученик ще бъде отличник", който включва обмяна на добри практики, срещи, дискусии, спортни турнири с цел овладяване на проблемите с ранното отпадане на учениците от училище. Други програми и проекти, в които са взели участие училища от общината са: „Равен достъп до училищно образование в условията на кризи" по Оперативна програма „Наука и образование за интелигентен растеж", ФУЧ „Фолклор на етносите" в СУ „Хан Исперих", „Занимания по интереси по Приобщаващо образование", „Подкрепа за дуалната система на обучение" в ПГХТД „Д-р Асен Златаров".

Съгласно Постановление № 100 от 8 юни 2018 г. за създаване и функциониране на механизъм за съвместна работа на институциите по обхващане, включване и предотвратяване на отпадането от образователната система на деца и ученици в задължителна предучилищна и училищна възраст, във всяко населено място, където има училище и детска градина е сформиран екип, в който са включени представители на образователни институции, РУО, МВР, Държавна агенция за закрила на детето.

Училищата в община Нови пазар, съвместно с ЦОП гр. Нови пазар, работят с родителите по различни инициативи, което включва и провеждане на родителски срещи в сградата на ЦОП гр. Нови пазар, която се намира в ромския квартал.

Класните ръководители са разработили, а директорите утвърдили в училищата годишни планове за часа на класа при съобразяване разпределението на тематичните области по приложение № 5 от Наредба № 13 от 21.09.2016г. за гражданското, здравното, екологичното и интеркултурното образование, и според интересите и възрастта на учениците, и с тяхно участие.

Продължава проект „Подкрепа за успех", който стартира на 28.02.2019 г. В него взимат участие всички училища на територията на общината - СУ „Васил Левски" – гр. Нови пазар, СУ „Хан Исперих"- гр. Нови пазар, ПГСС - гр. Нови пазар, , ПГХТД „Д-р Асен Златаров" - гр. Нови пазар, ОУ „Св. Климент Охридски" - с. Стоян Михайловски, ОУ „Н.Й.Вапцаров" - гр. Нови пазар, ОУ„Христо Ботев" - с. Памукчии, ОУ „ Васил Левски" - с. Мировци. Проектът е за подкрепа на всички деца, които имат затруднения с усвояване на учебното съдържание по различни предмети. Основната цел е да се подпомогне равния достъп до качествено

образование и по-пълното обхващане на учениците в училищното образование, чрез дейности за преодоляване на затруднения в обучението и пропуски при усвояването на учебното съдържание, както и за развитие на потенциала и възможностите им за успешно завършване на средно образование и за бъдеща социална, професионална и личностна реализация.

В резултат на дейностите трябва да се постигне намаляване на дела на преждевременно напусналите образователната система и системата на обучение, както и към повторното им включване. Фокусът е към ученици в начален и прогимназиален етап. В зависимост от индивидуалните потребности ще се извършват дейности за допълване, развитие и надграждане на компетентности, придобити в задължителните часове, както и за мотивиране на учениците за задържане в училище и за предотвратяване на преждевременното напускане.

Участие в проект „Активно приобщаване в системата на предучилищното образование" с цел разширяване на достъпа до предучилищно образование на децата от уязвими групи и живеещи в бедност и предоставяне на допълнително обучение по български език за децата с различен майчин език като ефективно средство за социално приобщаване в групата на връстниците.

Сдружение „Хаячи" взе активно участие с презентация в Научна конференция, по случай 50 годишнината на Педагогическия факултет към Шуменския университет „Епископ Константин Преславски". Сдружението работи в партньорство с университета, осигурявайки практиката на студенти от община Нови пазар по проекта „Студентски практики", за да могат младежите да придобият знания и умения при дейностите, извършвани в центъра. Коледен базар беше организиран в подкрепа за децата от центровете, като със събраните средства бяха закупени нови книги и таблети.

ПРИОРИТЕТ „ЗДРАВЕОПАЗВАНЕ"

Оперативна цел: Равнопоставеност на достъпа до качествено обществено здравеопазване и подобряване на здравословното състояние на населението в обособените уязвими общности, с концентрация на бедност.

Важна роля за постигането на тази цел имат общината, неправителствените организации, Регионалната здравна инспекция, Дирекция „Социално подпомагане", Семейно-консултативен център, личните лекари и здравните медиатори, които са назначени в общината.

Здравното обслужване на населението на територията на община Нови пазар е организирано от добре изградена и структурирана мрежа от здравни заведения.

Здравеопазването в ромската общност е комплексен проблем. Част от ромското население е неосигурено или с прекъснати здравноосигурителни права.

И през 2021 г., МКБППМН съвместно с ЦОП, организираха и проведоха информационни кампании, беседи и дискусии в училищата по различни теми – насилие, трафик на хора, СПИН, тютюнопушене, наркотици, здравословно хранене и др.

В ЦОП се предлагат специализирани услуги в подкрепа на детето – работа с деца преживели насилие; с деца с отклоняващо се поведение и изграждане на социални и житейски умения; групова работа с деца в риск, работа с деца с наднормено тегло и работа с деца с логопедични проблеми. При работата си психолозите отчитат положителни резултати, като през този период не са установени нови противообществени прояви на малолетните.

Към момента в община Нови пазар работят двама здравни медиатори.

Като добра практика и ангажираност към изпълнението на дейностите, заложени в Плана, можем да посочим работата и на ЦОП „Милин камък" № 2, която обединява комплекс от интегрирани социални, здравни, образователни услуги и мерки за превенция и подкрепа на малки деца и семейства в риск с голям мобилен компонент за обхващане на най-уязвимите общности, живеещи в обособени квартали или в изолирани населени места в общината.

Същевременно, чрез мобилната работа, те предоставят междусекторни услуги в съответствие с потребностите на семействата и децата в риск от сегрегираните общности, които на практика са останали извън обсега на социалните и другите обществени услуги. В дългосрочен план те допринасят за постепенното преодоляване на нарушеното доверие към държавните и общински институции, към обществените услуги, включително към отделите за закрила на детето (ОЗД) сред маргинализираните групи и семейства.

Здравеопазването в ромската общност е комплексен проблем. Част от ромското население е неосигурено или с прекъснати здравноосигурителни права.

ЦОП Нови пазар, Община Нови пазар и НПО „Хаячи" проведоха кампании за имунизиране на населението /32 лица/, профилактични прегледи /90 лица/, както и консултации /300 лица/.

През лятото на 2021 г. се реализира проект „Помощ на семейства с децата до 3 годишна възраст и бременни жени по време на криза", в който се подкрепиха 23 деца от 0 до 3 г., както и 11 бременни жени, които получиха „пакет за родилка". Срещата се осъществи по проект „Цветно утро за нашите деца" на ЖРС „Хаячи", който е част от Проектът за подобряване на майчиното и детско здраве сред ромската общност „С грижа от 0 до 3", Той се изпълнява с финансовата подкрепа на фондациите „Тръст за социална алтернатива", „Отворено общество" и „Партикус", реализиран от фонд ИГА.

Екипът на ЖРС "Хаячи" заедно със здравни медиатори и образователния медиатор консултираха хората чрез съвети за правилно миене на ръцете по време на коронавируса. Това се налага, тъй като вируса може да оцелее за известно време върху някои повърхности. Необходима е правилната лична хигиена, за да могат да запазят, както собственото здраве, така и здравето на околните, затова е необходимо миене на ръцете веднага след прибиране от работа или училище, при кашляне или кихане, както и преди достъп с храна. Много от хората не знаеха, че трябва да уведомят личните си лекари, че са се прибрали от чужбина и трябва да бъдат 14 дена в домашна карантина.

ПРИОРИТЕТ „ЗАЕТОСТ"

Оперативна цел: Равнопоставен достъп и подобряване реализацията на ромите на пазара на труда и повишаване на дела на заетите сред тях; намаляване на социалните неравенства и активното им социално приобщаване.

Основна роля за реализацията на дейностите за постигане на целта има общинска администрация и Дирекция „Бюро по труда", чрез мерки и програми за заетост.

Активната политика на пазара на труда е насочена към следните основни целеви групи: безработни младежи до 29 г. възраст с подгрупа до 24 г., младежи, които нито се обучават, нито са заети; безработни над 50 г. възраст; продължително безработни лица; безработни с ниска или нетърсена на пазара на труда професионална квалификация и недостиг на ключови компетентности, в т.нар. безработни с ниско образование (включително от ромски произход); хора с увреждания; лица извън работната сила, желаещи да работят т.нар. обезкуражени лица.

Броят на регистрирани безработни лица, самоопределящи се като роми към 31.12.2021 г. е 144, от които 81 са жени.

През 2021 г. на 102 безработни лица от ромската етническа общност е осигурена заетост, в т.ч. включени в:

- Програми и проекти за заетост и обучение – 10 лица;

- Проекти по ОП „РЧР" – 8 лица;
- Насърчителни мерки по ЗНЗ – 10 лица;
- Устроени на работа на първичен пазар на труда – 79 безработни лица.

Забелязва се тенденция за увеличаване на времето на престой на безработните на трудовия пазар. Нивото на образование е фактор при съкращенията, по-бързо се освобождават тези с по-ниски нива на образование. Дирекция Бюро по труда – Нови пазар активно реализира държавната политика за насърчаване на заетостта и закрила при безработица и популяризира текущите програми и насърчителни мерки за заетост сред работодателите в региона. Това дава положително отражение на местния трудов пазар поради факта, че обхваща голяма част от рисковите групи.

Реализирани проекти, програми и мерки за заетост и подпомагане на трудовата миграция на безработни лица от ромската общност през 2021 г. са: ОПРЧР схема „Младежка заетост", НП ПОЗПБЛ компонент 2 - АСД и Регионална програма на Община Нови пазар.

Устройването на работа на лицата, без образование и квалификация, в повечето случаи е възможно само чрез субсидирани работни места. Това са предимно лица от ромски произход. Майките с деца до 3 годишна възраст, както и хора с увреждания, които трудно намират реализация, особено, ако са от ромски произход.

ПРИОРИТЕТ „ ЖИЛИЩНИ УСЛОВИЯ"

Оперативна цел: Подобряване на жилищните условия, включително и на прилежащата техническа инфраструктура за публични услуги.

Като цяло инфраструктурата в кварталите и населените места, в които преобладава тази група от населението, е в добро състояние. Изградена е електрическа и водопроводна мрежа, но на места липсва канализация. Не липсват и отделни имоти, в които няма ток и вода.

Община Нови пазар не разполага с точна информация за общия брой на незаконните постройки. Броят на незаконните строежи през годините се записва в регистър и се пази в архив, но всички те са констатирани на база жалби, сигнали и др.

Уязвимостта на ромската общност по отношение на жилищата е свързана с урбанизираното планиране, лошото състояние на част от къщите и заобикалящата среда и пренаселеността на домовете., Продължава съществуването на жилища под средния стандарт.

Община Нови пазар води активна политика на поддържане на жилищен фонд за социално слаби и крайно нуждаещи се граждани. Дейността е свързана с проучване, управление и разпореждане с общинска собственост, продължаване на процеса на изработване на кадастрални карти и кадастрални регистри, които обхващат зони с компактно ромско население и установени нови зони за строителство..

През 2021 г. е извършена частична рехабилитация и изкъртване на улици от градската мрежа -

Продължава проект „Предприятие за управление на дейностите по опазване на околната среда" (ПУДООС), който има за цел да подобри условията за по-добър живот на българските граждани от ромски произход, чрез осигуряване на модерни и достъпни общински жилища за настаняване на уязвими групи от населението и обновяване на квартали с неблагоприятни социално-икономически характеристики.

На 01.07.2021 г. в Община Нови пазар. е финансиран проект „Моят дом - моята крепост", който има за цел решаване на проблеми на уязвимите семейства, нямащи нотариални актове на жилищата си, чрез картографиране на общностите за добиване на реална картина за броя семейства без документи.

Подкрепа при развитие на образователна, културна, спортна инфраструктура и насърчаване на публично-частното партньорство.

ПРИОРИТЕТ „ КУЛТУРА И МЕДИИ"

Оперативна цел: Подобряване на условията за равнопоставен достъп на ромската общност до обществения културен живот, съхранение и популяризиране на ромската традиционна култура, развитие и популяризиране на творчеството като фактори за културна интеграция и социално сближаване. Преодоляване на езика на омразата и възпроизвеждането на предразсъдъци към ромите в медиите с оглед на изграждане на позитивен образ на общността.

На 23.08.2021 г. община Нови пазар кандидатства по програма „Културно предприемачество, наследство и сътрудничество", BGCULTURE-2.002 - ПО РЕЗУЛТАТ 2 „ПОДОБРЕН ДОСТЪП ДО ИЗКУСТВА И КУЛТУРА", който включва дейности, свързани с организацията и провеждането на нови събития (пътуващ фестивал) за култура и изкуство в сферата на танцовите, музикалните и сценичните изкуства с представители на етническите малцинства със специален фокус върху ромската общност.

Община Нови пазар на 29.11.2021 г. кандидатства по програма „Културно предприемачество, наследство и сътрудничество", BGCULTURE-3.001 ПО РЕЗУЛТАТ 3 „ПОДОБРЕНА ИНФОРМИРАНОСТ ЗА ИЗКУСТВА И КУЛТУРА НА ЕТНИЧЕСКИ И КУЛТУРНИ МАЛЦИНСТВА (ФОКУС ВЪРХУ РОМИ)",която включва културни и образователни дейности, насочени към представяне на културата на етнически малцинства (с фокус върху ромските граждани).

Съвместно с учебните заведения се организираха различни културни и спортни мероприятия, в които се включиха и ученици от етническите малцинства.

През настоящата учебна година в СУ „Хан Исперих" учениците от ромски произход са участвали във ФУЧ „Фолклор на етносите" , чиято цел е съхраняване и популяризиране на традиционната култура на ромската общност и насърчаване на творческото развитие на представители на общността в обществения културен живот.

Разширяват се фолклорните групи и кръжоци на ромската общност/ученици/. Има много участия на творчески формации на етносите в национални събори и етнофестивали.

За изпълнението на Общинския план за интегриране на ромите и гражданите, живеещи в сходна на ромите ситуация в община Нови пазар от съществено значение е сътрудничеството на всички пряко ангажирани институции на местно ниво с представители на неправителствени организации и на ромската общност. Активното включване на ромите в цялостния процес на изпълнение, наблюдение и оценка е гаранция за успешната реализация на целите залегнали в Плана.

Една от най-големите пречки срещани при изпълнението на местния План за интеграция на ромите е закостенели традиции, според които живеят много от представителите на етноса. Традициите често спират еманципирането на ромите (особено при момичетата) и ги обричат на живот в затворени общности, ранен брак и многодетие, но без образователни или професионални квалификации, които да им помогнат при намирането на работа. Друга трудност е липсата на трудов и образователен медиатор.

ПРИОРИТЕТ „ВЪРХОВЕНСТВО НА ЗАКОНА И НЕДИСКРИМИНАЦИЯ"

Оперативна цел: Гарантиране правата на гражданите, с акцент върху жените и децата, защита на обществения ред, недопускане и противодействие на проявите на нетолерантност, и на „език на омразата".

Характерни за ромските групи са лошото социално – икономическо състояние, високата безработица, ниските доходи с някои изключения и незачитане нормите на поведение в обществото, което е предпоставка за извършване на престъпления с цел набавяне на средства за изхранване на семейството.

Има случаи в малките селищни места на самонастанили се ромски семейства в имоти, в които собствениците не живеят постоянно, което от своя страна води до разрушаване на личното имущество и нанасяне на материални щети.

За решаване на описаните по-горе проблеми се провеждат беседи с населението в ромските общности, разяснява се необходимостта от образование на децата им и ангажирането им в програми за временна заетост, като стремежът е постигане на ефективно взаимодействие с полицията за ограничаване на престъпните посегателства и нарушенията на обществения ред.

Сформирана беше група с ученици от XI клас „Готови за работа", в която се включиха ученици в риск от отпадане от образователната система и от уязвими семейства или семейства в риск.

Усилията на Местната комисия за борба срещу противообществените прояви на малолетни и непълнолетни към Община Нови пазар и през 2021 г., съвместно със СУ „Хан Исперих", гр. Нови пазар отбелязаха Международния ден на културното многообразие. Децата от 4 клас, представиха интересна информация за различията при религиозно отношение, културни забележителности, като акцентът беше поставен върху корекционно-възпитателния аспект на дейността на комисията, както и по-пълноценното взаимодействие с институциите и организациите.

Сред голяма част от хората живеещи в населени места със смесено население, има отрицателна нагласа към ромите, но това не пречи на съвместното съжителство. Като цяло на територията на община Нови пазар няма констатирани междуетнически напрежения.

Пред всички заинтересовани страни – институциите, местните власти, неправителствените организации, включително и на организациите, работещи в областта на правата на човека, остава предизвикателството да работят за намаляването на социалните дистанции, за което важен фактор са икономическите причини, но не малко значение имат и битуващите все още негативни стереотипи. Преодоляването на тези предизвикателства изисква участието на цялата общественост, още по-активното включване на целевите групи в процесите на формиране и изпълнение на национални и местни политики, инициативи за популяризиране на културната идентичност на етническите общности, на добрите примери, постижения и др.